

KØBENHAVNS ÆLDRE RÅD

Årsberetning 2023

Årsberetning 2023

Forord

Det er i Ældrerådets vores store ambition, at der til alle tider er de bedst mulige forhold for Københavns ældre borgere, og at det altid er den ældre borger, som er udgangspunktet for den pleje og støtte, som kommunen giver.

Når vi rådgiver Borgerrepræsentation i ældrepolitiske spørgsmål, bringer vi ældreperspektiver ind i den konkrete sammenhæng, sådan at politikerne har det bedst oplyste grundlag at træffe beslutninger ud fra. Og vi ønsker at bidrage til, at vi i København er på forkant og kan løse de udfordringer, der er på ældreområdet.

Vi har i løbet af 2023 blandt andet arbejdet for, at seniorklubberne løftes, og at demografiændringerne imødekommes. Ved at styrke klubberne kan vi arbejde seriøst med fællesskaber og imødegå ensomhed.

Som Ældreråd ønsker vi at være en konstruktiv ældrepolitisk medspiller, og vi ser et godt samarbejde med Borgerrepræsentationen som et vigtigt udgangspunkt for en velfungerende ældrepolitik i kommunen. I 2023 fik vi gennemført en vedtægtsændring, hvor det formaliseres, at de stående politiske udvalg skal mødes med os en gang om året (med undtagelse af Børne- og Ungdomsudvalget), og at vi årligt kan stille op til fire forslag i Borgerrepræsentationen.

I slutningen af 2023 er vi derfor også kommet med et forslag om, at kommunen igangsætter en analyse og udarbejder en strategi for boliger til ældre, sådan at København imødekommer det store behov for udvikling og variation i udbuddet af boliger til ældre. Vi er spændte på at se, hvad forslaget kan føre med sig.

Vi glæder os derudover til de årlige møder med de politiske udvalg, hvor vi sammen kan sætte fokus på ældrepolitiske problemstillinger og bidrage til at skabe forbedringer i byen til gavn for byens ældre, for der er rigeligt at tage fat på.

Vi håber, at I med vores årsberetning får et indtryk af nogle af de opgaver vi har varetaget i 2023, som ældre borgeres stemme i Københavns Kommune.

God læselyst.

Kirsten Nissen

Indhold

Årsberetning 2023	1
Forord	1
Om Københavns Ældreråd	3
Mærkesager	3
Strategi for boliger til ældre	3
Bekæmpelse af ensomhed blandt ældre	3
Bedre og mere sikker fremkommelighed for ældre i København	4
Styrke ældres deltagelsesmuligheder	4
Øget beboer- og pårørendeindflydelse	4
Ældrerådets organisering	5
Medlemmerne af Ældrerådet	5
Formandskab	5
Forretningsudvalg	5
Fagudvalg	6
Sekretariatsbetjening af Ældrerådet	6
Høringer	6
Samarbejde med politiske udvalg	6
Møder og konferencer i 2023	7
Ordinære møder i Ældrerådet	7
Fagudvalgsmøder	7
Ældrerådets deltagelse i ældrepolitiske konferencer og arrangementer	9
Regionsældreråd Hovedstaden	10
7-bymøder	10
3-bymøder (Malmø samarbejdet)	10
Kommunale arbejdsgrupper og arrangementer mv.	11
Bilag	13
Bilag 1 - Høringer 2023 Sundheds- og Omsorgsforvaltningen	13
Bilag 2 - Ældrerådets mærkesager	14
Bilag 3 - Medlemmer af Ældrerådets fagudvalg	14

Om Københavns Ældreråd

Københavns Ældreråd er et folkevalgt råd, som repræsenterer ældre over 60 år. Rådets primære opgave er at rådgive Borgerrepræsentationen i ældrepolitiske spørgsmål, og rådet skal derfor høres om alle forslag i Københavns Kommune, der vedrører ældre.

Som høringspart rådgiver Ældrerådet kommunens politikere om, hvordan forskellige besparelsesforslag, nye indsatser eller ændringer vil påvirke ældre borgeres liv og hverdag.

Det er lovpligtigt for alle kommuner at have et ældre- eller seniorråd, og rådet er partipolitisk neutralt og uafhængigt af politiske, religiøse og interessebaserede organisationer.

Københavns Ældreråd består af 25 medlemmer på eller over 60 år, som er direkte valgt af københavnere på eller over 60 år. Der er valg til Ældrerådet hvert fjerde år, hvor alle københavnere på 60+ år kan opstille som kandidat samt stemme. Det nuværende Ældreråds periode startede 1. januar 2021.

I nærværende beretning kan du læse mere om rådets arbejde, deres ældrepolitiske mærkesager og organisering samt deres mødeaktiviteter i løbet af 2023. Derudover kan du også finde yderligere oplysninger om Ældrerådet og dets virke på hjemmesiden aeldreraadet.kk.dk.

Mærkesager

Københavns Ældreråd vedtog i september 2023 en række politiske mål og mærkesager, som rådet på forskelligvis arbejder for. Forud for Ældrerådets godkendelse var der i rådets forskellige fagudvalg en grundig drøftelse og prioritering af konkrete områder og problematikker mv. på ældreområdet.

Arbejdet med mærkesager er en måde, hvorpå Ældrerådet kan arbejde strategisk og rette fokus på nogle særskilte områder og forhold, hvor rådet mener, at der skal sættes ind og ske en udvikling til gavn for ældre. Ældrerådet vurderer løbende om mærkesagerne er modne til at blive stillet som forslag i Borgerrepræsentationen, og vender f.eks. mærkesagerne på møder med borgmestre og politiske udvalg. Ældrerådets mærkesager er vedlagt som bilag.

I det følgende fremhæves nogle af de mærkesager, som Ældrerådet i 2023 særligt arbejdede for, og som rådet gerne ser bliver en del af Københavns Kommunes politik.

Strategi for boliger til ældre

Det stigende antal af ældre i København medfører et øget behov for udvikling, nytænkning og variation i udbuddet af boliger, for at kunne matche de behov ældre borgere har. Det gælder blandt andet i forhold til tilgængelighed, beliggenhed, boligstørrelse, fællesskab mv. Derfor har Ældrerådet i 2023 arbejdet for, at der igangsættes en analyse af behovet for boliger til ældre borgere med henblik på udarbejdelse af en strategi for boliger til ældre, som tager udgangspunkt i den eksisterende boligmasse.

Ældrerådet ønsker blandt andet, at en sådan analyse undersøger behovet for boliger til ældre borgere 60+ år, og herunder kortlægger de eksisterende boligtyper og fremtidige behov, muligheder og ønsker blandt ældre. Analysearbejdet skal ske med henblik på udarbejdelse af en strategi som understøtter, at København har et varieret og tilstrækkeligt udbud af boliger til ældre, der dækker de fysiske og sociale behov til boformer, der er hos både svækkede, aktive og kommende ældre.

Det er for rådet ikke kun vigtig at have det nødvendige antal boliger til ældre, men i høj grad at have de rigtige, og her skal kommunen skabe øget sammenhæng til forebyggelsesområdet, sådan at den rigtige type bolig kan være med til at understøtte og bidrage til sunde og aktive ældre liv.

Bekæmpelse af ensomhed blandt ældre

Undersøgelser peger på, at risikoen for at opleve ensomhed stiger i takt med alderen, og at alvorlig ensomhed i sidste ende kan være livstruende for den enkelte. Derfor arbejder rådet på forskelligvis for

at bekæmpe ensomhed blandt ældre - det gælder f.eks. i forhold til at sikre bedre fremkommelighed i byen, så ældre ikke oplever at blive isolerede, fordi de er usikre på, om de kan komme ordentligt rundt, at der er en bred vifte af fællesskaber, som ældre let kan tage aktiv del i, og at det er muligt at flytte i et bofællesskab, hvis man ønsker det.

I 2023 arbejdede rådet særligt for, at ældre- og seniorklubber i Københavns Kommune har gode vilkår, og op til budget 2024 pegede rådet på, at der skulle prioriteres flere midler til klubberne, og stillede samtidig forslag om at midlerne fremadrettet følger den demografiske udvikling på området.

Rådet har i 2023 desuden kortlagt de muligheder, der er for at indgå i de forskellige fællesskaber, som kommunen understøtter. Og rådet har været i dialog med en række forskellige aktører om de tilbud, der aktuelt er for ældre københavnere, og om hvordan aktørerne arbejder for at nå ud til målgruppen. Rådet mener blandt andet, at det er vigtigt, at medarbejdere i kommunen er klædt på til at informere om og motivere ældre til relevante tilbud - det kan f.eks. gælde i forbindelse med afslutningen på et kommunalt genoptræningsforløb.

Bedre og mere sikker fremkommelighed for ældre i København

Ældrerådet arbejder løbende for, at der er sikker fremkommelighed i byens rum, da det for den enkelte ældre ofte giver en mere overskuelig hverdag og kan være med til at mindske risikoen for social isolation og ensomhed, da mulighederne for at komme ud og rundt i byen bliver lettere. God fremkommelighed understøtter også, at ældre kan blive boende i egen bolig så længe, de ønsker.

Der kan desværre også være udfordringer med fremkommelighed steder, hvor restauranter og cafeer har udeservering, og hvor borde og stole f.eks. ender med at stå og fylde på fortove. På Ældrerådets opfordring igangsatte Teknik- og Miljøforvaltningen i 2023 derfor også en forsøgsordning med opmærkning af arealer ved udeservering i udvalgte dele af byen. Det er rådets opfattelse, at ordningen har hjulpet med fremkommelighed på blandt andet fortove, hvorfor rådet også har opfordret til, at ordningen gøres permanent og udvides til flere dele af byen.

Som led i de kommunale budgetforhandlinger i 2022 blev der desuden fundet midler til udarbejdelse af en bydækkende analyse af fremkommelighed for gangbesværede borgere og besøgende, som Ældrerådet i løbet af 2023 også kom med input til. Og rådet har blandt andet fremhævet vigtigheden af, at der findes midler til at implementere de tiltag som analysen pegede på kunne forbedre fremkommeligheden i København.

Styrke ældres deltagelsesmuligheder

Det er Ældrerådets opfattelse, at foreningslivets mangeartede fællesskaber på forskellige måder kan være med til at skabe livskvalitet hos ældre borgere, da deltagelse i fællesskaber både kan være sundhedsfremmende og mindske mistrivsel og ensomhed. Derfor arbejder Ældrerådet for, at der er et bredt og varieret tilbud af aktiviteter til ældre københavnere, og ikke mindst at information om tilbuddene når ud til alle ældre - uanset om man benytter sig af internettet eller ej.

Rådet har i løbet af 2023 særligt arbejdet for, at der er gode vilkår for ældre- og seniorklubber i Københavns Kommune, og at medarbejdere i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen er klædt på til at informere om og motivere borgere til relevante tilbud.

Rådet har i 2023 derudover arbejdet for, at der arbejdes mere systematisk med brobygning mellem kommunale genoptræningstilbud og foreningslivet og andre varige træningsfællesskaber, herunder f.eks. også ældre- og seniorklubberne. Og rådet har blandt andet været i dialog med DGI om konkrete initiativer, der kan motivere borgere til idrætsfællesskaber. Ligesom rådet også har været i dialog med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen herom.

Øget beboer- og pårørendeindflydelse

Ældrerådet har i 2023 haft særskilt fokus på, at der arbejdes mere systematisk med beboer- og pårørendeinddragelse på tværs af Sundheds- og Omsorgsforvaltningens plejeenheder. Dette blandt andet for at fremme indflydelse og selvbestemmelse blandt ældre, som har brug for hjælp og støtte i hverdagen, og for sikre at det altid er borgeren, som er i centrum for den pleje, der gives.

Der er mange forskellige perspektiver i forhold til inddragelse af pårørende, men der er i rådet enighed om, at inddragelsen og samarbejdet med pårørende bør styrkes, da det kan have stor betydning for både ældre, pårørende og medarbejdere, at der er et velfungerende samarbejde, og at det kan være med til at sikre en værdig pleje.

For rådet er der dels behov for, at der på f.eks. plejehjem er en øget opmærksomhed på både den organisatoriske inddragelse af beboere og pårørende – det kan f.eks. dreje sig om, at der faciliteres møder, hvor beboere og pårørende orienteres om eventuelle tiltag, og hvor der er plads til dialog om eventuelle forhold på plejehjemmet og mulighed for at komme med ris og ros. Det er samtidig også meget vigtigt, at der på plejehjemmet er en kultur, hvor den individuelle og nære inddragelse af beboeren og eventuelle pårørende løbende sker, og at der på plejehjemmet f.eks. er afsat tid til at beboerens kontaktperson orienterer sig om, hvordan beboeren har det, og at eventuelle pårørende inviteres ind i det rum, forudsat at det er et behov eller ønske beboeren har.

Rådet har i 2023 blandt andet peget på, at pårørende inddrages i forhold til Sundheds- og Omsorgsforvaltningens årlige brugerundersøgelser samt som en del af de kommunale tilsyn på Sundheds- og Omsorgsforvaltningens enheder, da dette også kan være med til at fremme, at pårørende tænkes ind i relevante sammenhænge.

Ældrerådets organisering

Ældrerådet har organiseret sig med et formandskab, et forretningsudvalg og fem fagudvalg, som afspejler Københavns Kommunes stående fagudvalg og forvaltninger, med undtagelse af børne- og ungdomsområdet

I nedenstående er nærmere information om rådets medlemmer og deres organisering.

Medlemmerne af Ældrerådet

Ældrerådet bestod i udgangen af 2023 af følgende 25 medlemmer:

Kirsten Nissen (formand), Pia Weise Pedersen (næstformand), Anders Lund, Anne-Marie Bossen Aarøe, Annette Thernøe, Arne Bjørn Nielsen, Arvin Storgaard, Bjarne Jørgensen, Eleonora Lewandowski, Elin Johansson, Hanne Simonsen, Henrik Høgh, Jan Østergaard Bertelsen, Jesper Balle, Jette Ruth Nielsen, Leif Andreasen, Lisbeth Sølvér, Lone Skov Valentin Al Awssi, Margit Risnæs, Margit Schrøder, Merete Ganshorn, Merete Råscho, Michael Neumann, Peder Blom og Ulla Morin.

Formandskab

Ældrerådets formandskab udgøres af formand Kirsten Nissen og næstformand Pia Weise Pedersen.

Formandskabet mødes en gang om måneden for at forberede Forretningsudvalgets møder. Herudover håndterer formandskabet henvendelser til rådet mv.

Forretningsudvalg

Forretningsudvalget består af rådets formandskab og formændene for de fem fagudvalg.

Forretningsudvalget forbereder dagsordener til ældrerådsmøderne og har ansvaret for koordinering af det ældrepolitiske arbejde i rådets fagudvalg.

Ældrerådets Forretningsudvalg bestod i udgangen af 2023 af følgende medlemmer:

Kirsten Nissen (formand for Ældrerådet), Pia Weise Pedersen (næstformand for Ældrerådet), Michael Neumann (formand for Beskæftigelses-, Integrations- og Socialudvalget), Lone Skov Valentin Al Awssi (formand for Boligudvalget), Anders Lund (formand for Kultur- og Fritidsudvalget), Hanne Simonsen (formand for Sundheds- og Omsorgsudvalget), Margit Schrøder (formand for Sundheds- og Omsorgsudvalget) og Peder Blom (formand for Teknik- og Miljøudvalget).

Fagudvalg

Ældrerådet har nedsat fem fagudvalg, der skal forberede hørings svar og ældrepolitiske indstillinger til Ældrerådet på deres respektive ressortområder. Fagudvalgene holder som udgangspunkt ordinære møder en gang om måneden.

De fem fagudvalg er:

- Beskæftigelses-, Integrations- og Socialudvalget
- Boligudvalget
- Kultur- og Fritidsudvalget
- Sundheds- og Omsorgsudvalget
- Teknik- og Miljøudvalget

En oversigt over medlemmer i Ældrerådets fagudvalg i 2023 fremgår af bilag 3.

Sekretariatsbetjening af Ældrerådet

Ældrerådet bliver sekretariatsbetjent af Sundheds- og Omsorgsforvaltningen. Ældrerådets sekretariat er organisatorisk placeret i forvaltningens ledelsessekretariat. Sekretariatet består af to ansatte herunder en ældrepolitisk konsulent og en akademisk medarbejder.

Høringer

Ældrerådet er Borgerrepræsentationens rådgiver og skal høres i alle sager, som vedrører ældre borgeres forhold i København. Når Ældrerådet afgiver hørings svar, medvirker rådet til, at ældreperspektivet tænkes ind i de kommunale tiltag, og at værdierne fra kommunens ældrepolitik efterleves.

Ældrerådet har i 2023 haft 28 sager i høring samt modtaget 50 kommunale tilsynsrapporter i høring. Ældrerådet modtager størstedelen af høringerne fra Sundheds- og Omsorgsforvaltningen, men rådet modtager også høringer fra øvrige forvaltninger, idet der også her er forhold, som har betydning for ældre.

Af bilag 2 fremgår en oversigt over de sager, som Ældrerådet har haft i høring i 2023. På Ældrerådets hjemmeside fremgår rådets hørings svar.

Samarbejde med politiske udvalg

Ældrerådet arbejder på at etablere og fastholde kontakten til politikerne i kommunen. Dette gør rådet blandt andet ved at deltage i budgetmøder, hvor rådet kommer med bemærkninger og afdækker blinde vinkler i forhold til kommunes mange investerings- og effektiviseringsforslag mv. Nedenfor oplystes møder mellem Ældrerådet og politiske udvalg i årets løb.

Det politiske Sundheds- og Omsorgsudvalg havde den 2. marts 2023 inviteret Ældrerådet, Københavns Handicapråd, SUF MED og repræsentanter for de selvejende plejehjem til dialogmøde om effektiviserings- og investeringsforslag til budget 2024 på Sundheds- og Omsorgsforvaltningens område.

Ældrerådet havde derudover foretræde for Sundheds- og Omsorgsudvalget den 13. april 2023 som led i udvalgets anden behandling af budget 2024. På foretrædet stillede rådet forslag om, at der blev prioriteret midler til ophør af egenbetaling for kost og linned på midlertidige døgnophold samt videreførelse af bevilling til ældre- og seniorklubberne, og at der herunder også skulle ses på mulighederne for, at økonomien til ældre- og seniorklubberne fremadrettet følger den demografiske udvikling.

Ældrerådet havde derudover et dialogmøde med det politiske Sundheds- og Omsorgsudvalg den 21. september 2023, hvor rådet satte fokus på mad og måltidsområdet, overvejelser i forhold til forsøg med åbne brugerbestyrelser på plejehjem og plejehjemmenes økonomi.

Den 23. februar 2023 var Ældrerådet inviteret til dialogmøde med Socialudvalget om effektiviserings- og investeringsforslag til budget 2024, og den 18. august 2023 var Ældrerådet ligeledes inviteret til Socialudvalgets budgetseminar.

Ældrerådet mødtes med det politiske Teknik- og Miljøudvalg den 6. februar 2023. På mødet vendtes bl.a. initiativer til understøttelse af København som ældrevenlig by og etablering af flere almene seniorbofællesskaber.

Møder og konferencer i 2023

Ordinære møder i Ældrerådet

Ældrerådet holder hver måned et ordinært ældrerådsmøde, med undtagelse af juli. Møderne foregår som udgangspunkt på Københavns Rådhus, og referater af møderne er offentlig tilgængelige på Ældrerådets hjemmeside www.aeldreraadet.kk.dk.

I 2023 faldt de ordinære ældrerådsmøder følgende datoer: 25. januar, 22. februar, 29. marts, 26. april, 31. maj, 21. juni, 30. august, 27. september, 25. oktober, 29. november og 13. december.

Oplæg på møder i Ældrerådet

På møder i Ældrerådet har der i løbet af 2023 været oplæg om følgende:

- Sundhedsklynger, herunder organisering, kommunens rolle og inddragelse af interessenter
- Borgerrådsgiverens beretning
- Kommuneplanstrategi 2023
- Oplæg fra Fonden for Socialt Ansvar om minoritetsetniske ældres vilkår
- Mad og måltidsområdet i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
- Sundheds- og Omsorgsforvaltningens strategiske arbejde med inklusion og mangfoldighed på ældreområdet
- Møde med Borgerservice om ældres adgang til borgerservices ydelser
- Sundheds- og Omsorgsforvaltningens moderniseringsplan (byggeri af plejeboliger i Københavns Kommune)
- Ny fælles digitaliseringsstrategi
- Projekt "Flere sunde leveår"
- Brobygning, herunder hvordan kommunens brobygningsindsatser fungerer i forhold til foreningsliv og genoptræning
- Evaluering af projekt "Demensvenligt Vanløse"
- Indsatser vedrørende ensomhed i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
- Status på forsøg med iPads på aktivitetscenter Bispebjerg og Østerbro

Derudover indgik Ældrerådet i 2023 i Sundheds- og Omsorgsforvaltningens bedømmelsesudvalg vedrørende uddeling af årets fællesskabspris, og rådet mødtes derudover løbende med Sundheds- og Omsorgsforvaltningens direktører.

Ældrerådet besøgte i 2023 desuden plejehjemmene Bonderupgård og Fælledgården med henblik på at få et bredere kendskab til rammerne for plejehjem i Københavns Kommune.

Fagudvalgsmøder

Ældrerådets fagudvalg har som deres primære opgave at forberede høringssvar på rådets vegne og forberede sager, som Ældrerådet skal tage stilling til. Fagudvalgene mødtes som udgangspunkt i 2023 en gang månedligt.

Repræsentanter fra kommunens forvaltninger og øvrige samarbejdspartnere deltager ofte på fagudvalgsmøder for at fremlægge en sag, som har udvalgets interesse. Flere forvaltningsrepræsentanter anmoder også om at mødes med Ældrerådets fagudvalg for at få en tidlig dialog om konkrete sager.

I det følgende fremhæves - i tråd med rådets mærkesager - nogle af de besøg og emner, som udvalgene i løbet af 2023 har arbejdet særskilt med.

Ældrerådets Beskæftigelses-, Integrations- og Socialudvalg

Beskæftigelses-, Integrations- og Socialudvalget mødtes den 18. april 2023 med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen med henblik på at vende effektiviserings- og investeringsforslag som led i høring vedrørende budget 2024 på beskæftigelses- og integrationsområdet. Ligeledes var udvalget blandt andet aktive i forhold til budgethøringen og -møderne med det politiske Socialudvalg om forvaltningens effektiviserings- og investeringsforslag i forbindelse med budget 2024.

Udvalget har i årets løb desuden arbejdet med initiativer i forhold til bekæmpelse af ensomhed, og har herunder foreslået, at det bør være nemmere for personer at låne et mødested af f.eks. kommunen. Udvalget mødtes derudover i slutningen af året med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i forhold til at vende mulige indsatser i forhold til seniorer uden for arbejdsmarkedet.

Ældrerådets Boligudvalg

Boligudvalget har løbende haft møder med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen om moderniseringsplanen for byggeri af plejehjem i Københavns Kommune.

Boligudvalget har derudover fortsat haft fokus på understøttelse af etablering af flere almene seniorbofællesskaber i Københavns Kommune. I den sammenhæng har udvalget blandt andet haft dialog med Teknik- og Miljøudvalget samt interesse- og brancheorganisationen BL - Danmarks Almene Boliger.

Videre forberedte Boligudvalget sammen med Teknik- og Miljøudvalget mødet med det politiske Teknik- og Miljøudvalg den 6. februar 2023, hvor initiativer til understøttelse af København som ældrevenlig by og etablering af flere almene seniorbofællesskaber blev vendt.

Boligudvalget har ligeledes arbejdet på forslaget til Borgerrepræsentationen om igangsættelse af en analyse samt udarbejdelse af en strategi for boliger til ældre i København.

Ældrerådets Kultur- og Fritidsudvalg

Kultur- og Fritidsudvalget har i 2023 arbejdet for at fremme ældres deltagelsesmuligheder i idrætsfællesskaber, og i løbet af året mødtes udvalget blandt andet med DGI samt Sundheds- og Omsorgsforvaltningen med henblik på at vende muligheder for bedre brobygning mellem kommunale enheder og foreningslivet.

Derudover har udvalget haft fokus på biblioteksområdet, herunder bibliotekernes åbningstider og betjening, Bogen Kommer-ordningen, rammerne for læseklubberne og indsatser, der kan fremme ældres adgang til kulturtilbud, og udvalget mødtes i forlængelse heraf også med Kultur- og Fritidsforvaltningen, som har ansvar for biblioteksområdet i Københavns Kommune.

Kultur- og Fritidsudvalget og Sundheds- og Omsorgsudvalget har i 2023 desuden fulgt Sundheds- og Omsorgsforvaltningens forsøg med undervisning og udlån af iPads til borgere på aktivitetscenter Bispebjerg og Østerbro, som redskab til øget selvhjulpethed, som der blev fundet midler til på baggrund af Ældrerådets forslag til budgetforhandlingerne i 2022.

Udvalget har derudover haft møder med Borgerservices ledelse, hvor fokus blandt andet har været på, hvordan ældre i det mere og mere digitale Danmark klarer sig, forebyggelse af IT-kriminalitet og information herom til ældre samt drøftelse af forsøget med udlån af iPads for borgere på aktivitetscenter Bispebjerg og Østerbro, som redskab til øget selvhjulpethed.

Kultur- og Fritidsudvalget har derudover i løbet af 2023 særligt stået for koordinering i forhold til Ældrerådets deltagelse i idrætsdagen 'Spring for Livet', Røde Kors Hovedstadens messe for nye og kommende pensionister, fejring i anledning af FN's Internationale Ældredag den 1. oktober i Østerbrohuset og Ældrerådets deltagelse i DHL.

Ældrerådets Sundheds- og Omsorgsudvalg

Sundheds- og Omsorgsudvalget har i løbet af 2023 arbejdet indgående med forvaltningens tilsynskoncept og -rapporter, som en arbejdsgruppe under udvalget fast afgiver høringssvar på.

Udvalget har derudover haft fokus på vilkårene for selvudpegede hjælpere og har blandt andet været i dialog med forvaltningen om tilsyn på området. Udvalget har videre drøftet mad og måltidsområdet i Københavns Kommune, særligt i forhold til mad og måltider på byens plejehjem. Derudover har udvalget haft en opmærksomhed på økonomien for byens plejehjem.

I april besøgte udvalget Center for Demens og Aktivitetscenter Huset, som er et tilbud til yngre borgere med en demenssygdom. Og i september kom udvalget med input til Sundheds- og Omsorgsforvaltningens arbejde med velfærdsteknologi på ældreområdet.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har i samarbejde med Kultur- og Fritidsudvalget desuden fulgt Sundheds- og Omsorgsforvaltningens forsøg med undervisning og udlån af iPads til borgere på aktivitetscenter Bispebjerg og Østerbro, som redskab til øget selvhjulpethed, som der blev fundet midler til på baggrund af Ældrerådets forslag til budgetforhandlingerne i 2022.

Som led i forhandlinger om budget 2024 pegede udvalget på, at der bør blive prioriteret midler til ophør af egenbetaling på midlertidige døgnophold samt at der prioriteres flere midler til de københavnske ældre- og seniorklubber, og at demografien imødekommes.

Sundheds- og Omsorgsudvalget har desuden udarbejdet udkast til en række af rådets høringssvar, og i den forbindelse har udvalget blandt andet haft oplæg om magteanvendelsesområdet, resultater af forvaltningens årlige brugerundersøgelser, tilsynspolitikken og tilsynskonceptet samt været i dialog med forvaltningen om en ny digital borgerbookingløsning for forebyggelse, genoptræning og hjemmesygepleje.

Ældrerådets Teknik- og Miljøudvalg

Teknik- og Miljøudvalget har i 2023 haft fokus på, at ældre kan komme fysisk rundt og bruge byen uanset, om det handler om at kunne gå i supermarkedet eller tage en tur på museum. Hvis der ikke er opmærksomhed på fremkommelighed i byrummet, hindres ældre i at leve et selvstændigt liv. I 2023 har udvalget særligt spillet ind i forhold til Teknik- og Miljøforvaltningens bydækkende analyse af fremkommelighed for gangbesværede borgere og besøgende i Københavns Kommune.

Derudover mødtes Teknik- og Miljøudvalget den 26. januar 2023 med Teknik- og Miljøforvaltningen om effektiviserings- og investeringsforslag samt budgetforslag på forvaltningens område.

Videre forberedte Teknik- og Miljøudvalget sammen med Boligudvalget mødet med det politiske Teknik- og Miljøudvalg den 6. februar 2023, hvor initiativer til understøttelse af København som ældrevenlig by og etablering af flere almene seniorbofællesskaber blev vendt.

Derudover har udvalget i løbet af 2023 haft møde med Teknik- og Miljøforvaltningen om helhedsplanen for Dybbølsbro og udvikling af lokalplansforslag for Godsbaneterrænet, samt haft møder med Økonomiforvaltningen om bustilpasninger i forbindelse med åbningen af Sydhavnsmetroen.

Teknik- og Miljøudvalget varetager derudover rådets deltagelse i parkbrugerråd og følgegrupper, og sikrer via deres repræsentation, at ældreperspektivet indtænkes i udvikling og/eller fornyelse af kommunens parker og udviklingsprojekter.

Ældrerådets deltagelse i ældrepolitiske konferencer og arrangementer

Nedenfor følger en oplistning af Ældrerådets deltagelse i ældrepolitiske konferencer og arrangementer i 2023.

Medlemmer af Ældrerådet deltog den 3. maj 2023 i Danske Ældreråds repræsentantskabsmøde og Danske Ældreråds ældrepolitiske konference den 4. maj 2023, hvor fokus var på, hvilken rolle

forebyggelse kan have i forhold til ældres trivsel og mistrivsel. Videre deltog medlemmer af Ældrerådet i Danske Ældreråds ældrepolitiske konference den 23. november 2023 med temaet "Den kommunale velfærd kalder på nye løsninger og svære diskussioner".

Medlemmer af Ældrerådet deltog i Danske Ældreråds temadag om pressearbejde og tilsyn i praksis den 7. marts 2023.

Medlemmer af Ældrerådet deltog den 11. oktober 2023 i Ensomme Gamle Værns konference med teamet "Ældre uden nære relationer".

Medlemmer af Ældrerådet deltog i KL's sundhedskonference den 12. april 2023, hvor der var fokus på, hvordan sundhedsvæsenet omstilles til at løfte de udfordringer, samfundet står over for.

Et medlem af Ældrerådet deltog den 9. marts 2023 i en konference på Christiansborg om fremtiden for demensområdet, som Alzheimerforeningen, Ældre Sagen, Pårørende i Danmark, FOA og Roche var arrangører af.

Eksterne samarbejder og kommunale arbejdsgrupper

Danske Ældreråd

Københavns Ældreråd er medlem af landsorganisationen Danske Ældreråd, som repræsenterer alle landets 98 folkevalgte ældreråd. Formanden for Københavns Ældreråd, Kirsten Nissen, er valgt til Danske Ældreråds bestyrelse, som repræsentant for København, Frederiksberg og Bornholm (valgkreds 10). Ældrerådsmedlem Annette Thernøe er valgt som Kirsten Nissens stedfortræder til Danske Ældreråds bestyrelse.

Regionsældreråd Hovedstaden

Der er i hver region af frivillighedens vej etableret et regionsældreråd, hvor repræsentanter fra regionens kommunale ældreråd samarbejder om temaer, som er relevante på det regionale plan. Der findes ingen lovgivning om regionsældreråd.

Regionsældreråd Hovedstadens møder holdes på Regionsgården i Hillerød, og der deltager i reglen 60 ældrerådsmedlemmer, hvoraf 10 pladser er tildelt repræsentanter for Københavns Ældreråd.

7-bymøder

Siden 1997 har der været et årligt møde mellem ældrerådsrepræsentanter fra Odense, Aalborg, Aarhus, Frederiksberg og København. Dette samarbejde har siden 2010 været udvidet med byerne Randers og Esbjerg, sådan at det er repræsentanter fra ældrerådene i fra de største byer i landet.

Ældrerådene er på skift værter for møderne, der har til formål at dele viden på tværs af byerne og følge 6-by nøgletallene, og møderne er derved med til at styrke rådernes arbejde.

Københavns Ældreråd stod i 2023 for afholdelse af 7-bymødet, som foregik den 16. maj 2023. På dagen hilste sundheds- og omsorgsborgmesteren på rådene, og derudover var der oplæg om Sundheds- og Omsorgsforvaltningens arbejde med projektet 'Slip Hjemmeplejen Fri' samt forvaltningens moderniseringsplan for kommunens plejehjem. Rådene besøgte derudover tryghedsboligerne i Guldbergs Have, fik en rundvisning i De Gamles By på Nørrebro samt besøgte Center for Kræft og Sundhed.

Københavns Ældreråd var ligeledes tovholder på et erfaringsgruppemøde i 7-byregi den 8. november 2023, hvor emnerne kommunernes nøgletal, budgetaftaler for 2024, regelforenklning og afbureaukratisering i kommunerne, ældrerådvalg og boliger til ældre blev vendt.

3-bymøder (Malmø samarbejdet)

Der eksisterer et mangeårigt samarbejde mellem Malmö Centrala Pensionärsråd, Frederiksbergs Ældreråd og Københavns Ældreråd. Rådene mødes årligt og udveksler erfaringer inden for ældreområdet.

Den 8. september 2023 var Ældrerådet inviteret til 3-bymøde i Malmø, hvor fokus var fremtidens ældreomsorg.

Samarbejde med ældreorganisationerne

Ældrerådets formandskab mødes to gange årligt med repræsentanter fra ældreorganisationerne Danske Seniorer, Faglige Seniorer og Ældre Sagen i København samt Alzheimerforeningen i København, hvor aktuelle emner vedrørende ældreområdet drøftes.

I 2023 mødtes ældreorganisationerne den 7. februar og 3. oktober. Derudover mødtes en arbejdsgruppe i løbet af året for at forberede et midtvejs valgarrangement/debatmøde med de københavnske borgmestre om et værdigt og aktivt ældreliv.

Kommunale arbejdsgrupper og arrangementer mv.

Ældrerådet inviteres hvert år af Københavns Kommune til at deltage i en række parkbrugerråd og følgegrupper samt arrangementer. Nedennævnte liste indeholder en oversigt over de følgegrupper og parkbrugerråd mv., hvor der har været afholdt møde i 2023, samt hvilke ældrerådsmedlemmer, der har repræsenteret rådet i disse sammenhænge.

Parkbrugerråd for Rødkildeparken, Degnemosen og Bellahøjparken

Ældrerådet var repræsenteret ved Arne Bjørn Nielsen.

Parkbrugerråd for Kalvebod Miljøcenter

Ældrerådet var repræsenteret ved Arne Bjørn Nielsen.

Parkbrugerråd for Fælledparken

Ældrerådet var repræsenteret ved Lisbeth Sølvér.

Parkbrugerråd for Amager Strandpark

Ældrerådet var repræsenteret ved Peder Blom.

Parkbrugerråd for Valbyparken og Kalvebodkile fredningen

Ældrerådet var repræsenteret ved Jesper Balle.

Parkbrugerråd for Damhussøen, Damhusengen og Krogebjergparken

Ældrerådet var repræsenteret ved Arne Bjørn Nielsen.

Parkbrugerråd for Nørrebro- og Hørsholmparken

Ældrerådet var repræsenteret ved medlemmerne af Ældrerådets Teknik- og Miljøudvalg.

Følgegruppe for Middelalderbyen

Ældrerådet var repræsenteret ved Arne Bjørn Nielsen og Arvin Storgaard.

Følgegruppe vedr. skybrudssikringen i Kagsmosen

Ældrerådet var repræsenteret ved Ulla Morin.

Følgegruppe vedr. borgersamlingen Indre Østerbro om grønt byliv

Ældrerådet var repræsenteret ved Bjarne Jørgensen.

Følgegruppe vedr. plejehjemsbyggeri

Ældrerådet var repræsenteret ved formand Kirsten Nissen og Annette Thernøe.

Følgegruppe for projekt 'Slip Hjemmeplejen Fri'

Ældrerådet var repræsenteret ved næstformand Pia Weise Pedersen.

Referencegruppe vedrørende demensvenligt Vanløse

Ældrerådet var repræsenteret ved formand Kirsten Nissen og Bjarne Jørgensen.

Metroselskabets og Hovedstadens Letbanes tilgængelighedspanel

Ældrerådet var repræsenteret ved Peder Blom.

Kvarterpanel for Bispeengbuen

Ældrerådet var repræsenteret ved Ulla Morin.

Deltagelse i bedømmelsesudvalget og uddeling af Årets Fællesskabspris

Ældrerådet var inviteret til bedømmelsesudvalget, uddeling og fejring af Årets Fællesskabspris den 29. september 2023.

Deltagelse i workshop om stærke og bæredygtige fællesskaber for ældre i København

Næstformand Pia Weise Pedersen og Michael Neumann deltog den 6. februar 2023 i Sundheds- og Omsorgsforvaltningens workshop om stærke og bæredygtige fællesskaber for ældre i København.

Deltagelse i workshop om samarbejdet med pårørende

Lisbeth Sølvér og Lone Skov Valentin Al Awssi deltog den 15. maj 2023 i Sundheds- og Omsorgsforvaltningens workshop om samarbejdet med pårørende.

Deltagelse i Spis Med på plejehjem

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen inviterede medlemmer af Ældrerådet med til Spis Med på plejehjem-arrangementer i 2023.

Deltagelse i 'Spring for Livet'

Ældrerådet deltog den 14. september 2023 i 'Spring for Livet', som er en seniormotionsdag, der - i samarbejde med en række aktører, herunder Københavns Kommune og Ældrerådet - faciliteres af DGI.

Advisory Board vedr. tryghedsboliger

Ældrerådet var repræsenteret ved formand Kirsten Nissen i Københavns Professionshøjskoles Advisory Board vedr. projekt Tryghedsboliger.

Invitation til åbning af Tryghedsboligerne i Sundparken

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen inviterede den 15. september 2023 til fejring af fælleskab, naboskab og åbning af Tryghedsboligerne i Sundparken.

Invitation Handicaprådets debatarrangement

Handicaprådet inviterede til debatarrangement den 25. oktober 2023 om den måde begrebet handicap italesættes på.

Invitation til møde mellem Ældrerådet og Ungerådet om "Hvordan bor vi sammen i fremtiden?"

Teknik- og Miljøforvaltningen inviterede Københavns Ældreråd og Københavns Ungeråd til inspirationsoplæg fra Generationernes Hus i Århus den 9. oktober 2023.

Invitation til fyraftensmøde om danskernes engagement og frivillighed

Røde Kors og Trygfonden inviterede den 5. oktober 2023 til fyraftensmøde om danskernes engagement og frivillighed.

Invitation til opvarmning til VM i Badminton

Danske Seniorer inviterede den 15. august 2023 seniorer til opvarmning til VM i Badminton i Københavns Badmintonklub.

Invitation til Muhabets 20 års jubilæumsfest

Værestedet Muhabet inviterede den 25. august 2023 til deres 20 års jubilæum.

Invitation til dialogmøde om fremkommelighed og udeservering

Teknik- og Miljøforvaltningen inviterede den 16. august 2023 til dialogmøde om nyt administrationsgrundlag for udeservering.

Invitation til March mod Ensomhed

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen inviterede den 16. august 2023 til eventet March Mod Ensomhed med bl.a. sundheds- og omsorgsborgmesteren og stifteren af marchen Patrick Cakirli.

Invitation til reception hos Københavns Borgerrådgiver

Ældrerådets formandskab var den 7. juni 2023 inviteret til reception i Københavns Borgerrådgivers nye lokaler.

Paneldebat om overgangen fra arbejdsliv til pensionistliv

Ældrerådsmedlem Jesper Balle var den 2. september 2023 deltager i Valby Lokaludvalgs paneldebat om overgangen fra arbejdsliv til pensionistliv, og om at komme godt ind i et aktivt seniorliv.

Indvielse af Forglem mig ej-ruten

Ældrerådet var den 1. april 2023 inviteret til indvielse af forglem mig ej-ruten rundt om Damhusengen.

Invitation til infomøde om den store vandredag på Amarminoen

Ældrerådet var den 26. januar 2023 inviteret til infomøde om den store vandredag på Amarminoen.

Bilag**Bilag 1 – Høringer 2023****Sundheds- og Omsorgsforvaltningen**

- Høring vedr. Københavns Kommunes ældrepolitik 2023-2026
- Høring vedr. effektiviseringsforslag om stop for automatisk vederlagsfri transport til omsorgstandpleje
- Høring vedr. ommærkning af 18 ældreboliger i Dommerparken, Bispebjerg
- Høring vedr. opførelse af nyt plejehjem på Molestien
- Høring vedr. kommende udbud af el-scootere og udbud af transport af hjælpemidler
- Høring vedr. prisindhentning på stomihjælpemidler
- Høring vedr. udbud af bleer til borgere med bevilling efter §112
- Høring af Sundheds- og Omsorgsforvaltningens brugertilfredshedsundersøgelser for 2022
- Høring vedr. tilsynskoncept 2024 og tilsynspolitik 2024
- Høring vedr. beretning 2022 om magtanvendelse og andre indgreb i voksnes selvbestemmelsesret
- Høring vedr. Ældre i København 2024 og Hjælp i hverdagen 2024

Derudover har Ældrerådet modtaget tilsynsrapporter for plejehjem mv. i høring i 2023.

Økonomiforvaltningen

- Høring vedr. udkast til fælles digitaliseringsstrategi for Københavns kommune 2024-2027
- Høring vedr. bustilpasning i forbindelse med åbning af Sydhavnsmetroen – herunder Ny Ellebjerg St.
- Høring vedr. Københavns Kommunes kønsligestillingspolitik 2023-2026
- Høring vedr. lån til pensionister til betaling af ejendomsbidrag
- Høring vedr. Københavns Kommunes budgetforslag for 2024
- Høring vedr. Københavns Kommunes megaeventstrategi
- Høring vedr. udkast til Kommuneplanstrategi 2023

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen

- Høring vedr. budget 2024 på Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningens område
- Høring vedr. udkast til Københavns Kommunes Integrations- og medborgerskabspolitik 2023-2026

Kultur- og Fritidsforvaltningen

- Høring vedr. investerings- og innovationsforslag i forbindelse med budget 2024 på Kultur- og Fritidsforvaltningens område

Teknik- og Miljøforvaltningen

- Høring vedr. forslag til revideret regulativ for husholdningsaffald

- Høring vedr. tilladelse til opstilling af hegn ol. på offentlig vej ved kødannelse i nattelivet
- Høring vedr. trafikale helhedsplan for Dybbølsbro
- Høring vedr. Teknik- og Miljøforvaltningens effektiviseringskatalog og innovationsforslag i forbindelse med budget 2024
- Høring vedr. opførelse af nyt omklædningsrum, ny sauna og ændring af trædæk på Søbadeanstalten Helgoland

Socialforvaltningen

- Høring vedr. investerings- og effektiviseringsforslag samt bevillingsudløb på Socialforvaltningens område til budget 2024
- Høring vedr. besparelsesforslag på Socialforvaltningens område

Bilag 2 – Ældrerådets mærkesager

Ældrerådet har en række ældrepolitiske mål og mærkesager, som rådet på forskelligvis arbejder for bliver en del af kommunens politik. Mærkesagerne blev vedtaget på møde i Ældrerådet den 27. september 2023

- Sikre at beboere på plejehjem får gode oplevelser i forbindelse med mad og måltider
- Bedre og mere systematisk inddragelse af beboere og pårørende/Øget beboer og pårørendeindflydelse
- Bedre udbytte for borgere i kommunens rehabiliterende indsatser
- Sikre kendskab til Københavns Kommunes klippekortsordning samt benyttelse heraf
- Fokus på rammer for sundhed og forebyggelse
- Sundheds- og Omsorgsudvalget arbejder videre med at konkretisere mærkesagen
- Sikre retssikkerhed for ældre
- Bekæmpelse af ensomhed blandt ældre
- Flere seniorbofællesskaber i København
- Arbejde for et varieret udbud af boliger til ældre, og at der udarbejdes en strategi for boliger til ældre
- Arbejde for et plejehjem på Christianshavn
- Flere handicaptolletter med plads til kørestolsbrugere
- Fokus på regler og tilsyn på udeservering
- Hensigtsmæssig placering af cykelparkering
- Bedre og mere sikker fremkommelighed for ældre i København
- IT og IT-sikkerhed for ældre
- Styrke ældres deltagelsesmuligheder via bedre brobygning mellem kommunale rehabiliterings- og genoptræningstilbud og civilsamfund, herunder særligt kendskab til muligheder i idrætsforeninger og ældreklubber mv.
- Fastholde og etablere flere frivillige læseklubber
- Ideer fra strategien "Sammen mod Ensomhed" bl.a. ved at skabe gode sociale sikkerhedsnet til dem der forlader arbejdslivet
- Ældre skal have hurtig hjælp til at komme tilbage i beskæftigelse og/eller hurtig jobafklaring – dette kan f.eks. understøttes ved at prioritere midler til færre sager pr. medarbejder
- Kvinder på 60 år og over med minoritetsetnisk baggrund skal have en særlig målrettet indsats med henblik på at få bedre hjælp til at komme i beskæftigelse eller afklares til fleksjob eller førtidspension

Bilag 3 – Medlemmer af Ældrerådets fagudvalg

Ved udgangen af 2023 var Ældrerådets medlemmer fordelt i følgende fagudvalg:

Beskæftigelses-, Integrations- og Socialudvalget

Michael Neumann (formand), Annette Thernøe (næstformand), Henrik Høgh, Jesper Balle, Pia Weise Pedersen.

Boligudvalget

Lone Skov Valentin Al Awssi (formand), Elin Johansson (næstformand), Annette Thernøe, Arne Bjørn Nielsen, Arvin Storgaard, Eleonora Lewandowski, Hanne Simonsen, Jesper Balle, Jette Ruth Nielsen, Kirsten Nissen, Merete Råscho, Peder Blom.

Kultur- og Fritidsudvalget

Anders Lund (formand), Ulla Morin (næstformand) Arne Bjørn Nielsen, Bjarne Jørgensen, Eleonora Lewandowski, Henrik Høgh, Jesper Balle, Merete Ganshorn.

Sundheds- og Omsorgsudvalget

Hanne Simonsen (formand), Margit Schrøder (formand), Leif Andreasen (næstformand) Lisbeth Sølv (næstformand), Anne Marie Bossen Aarøe, Eleonora Lewandowski, Elin Johansson, Henrik Høgh, Jette Ruth Nielsen, Kirsten Nissen, Lone Skov Valentin Al Awssi, Margit Risnæs, Merete Råscho, Michael Neumann.

Teknik- og Miljøudvalget

Peder Blom (formand), Annette Thernøe (næstformand), Arne Bjørn Nielsen, Arvin Storgaard, Bjarne Jørgensen, Jan Østergaard Bertelsen, Jette Ruth Nielsen, Lisbeth Sølv, Lone Skov Al Awssi, Merete Råscho, Ulla Morin.